

Justitieombudsmannen
Lars LindströmDatum
2016-11-11Dnr
R 96-2016Sid
1 (2)Regeringskansliet
Näringsdepartementet
Enheten för fiske, jakt och rennäring
103 33 Stockholm**Yttrande över departementspromemorian Frågor kring 2009 års
renskötselkonvention (Ds 2016:27)**

(N2016/05385/FJR)

Med anledning av att Riksdagens ombudsmän (JO) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på den i rubriken angivna departementspromemorian får jag framföra följande.

Promemorian är en följd av den starka remisskritik som framfördes i samband med att ett tidigare förslag till konventionslagstiftning (Renskötselkonventionen, Ds 2010:22) remitterades. Kritiken avsåg bl.a. bristen på delaktighet i processen från samebyars och markägares sida, särskilt vid utformningen av områdesprotokollet, och konventionens förenlighet med bl.a. bestämmelserna i regeringsformen. I den nu remitterade promemorian ges ett delvis omarbetat förslag till lag med anledning av konventionen den 7 oktober 2009 mellan Sverige och Norge om gränsöverskridande renskötsel, konventionslagen.

Artikel 6 i konventionen föreskriver för svenskt vidkommande att norska renbetesdistrikt får använda områden i Sverige för renskötsel enligt ett bilagt protokoll. Av promemorian framgår att de svenska områdena är områden där svenska samebyar för närvarande utövar sin renskötselrätt. Vad det är fråga om för de svenska samebyarna är alltså att deras renskötselrätt på de aktuella områdena ska upphävas för viss tid.

Som påpekas i promemorian följer av 12 kap. 3 § regeringsformen att beslut att upphäva samebyarnas renskötselrätt inte får fattas av riksdagen. Det krävs alltså att regeringen eller en förvaltningsmyndighet fattar det beslut som såvitt jag förstår är det mest kontroversiella för svenskt vidkommande; beslutet om vilka områden som de svenska samebyarna ska avstå från. Promemorians lösning på detta problem är regeln i lagförslagets 1 § andra stycket om att bestämmelserna i protokollet om användningen av områden ska tillämpas efter beslut av regeringen. Den föreslagna lydelsen ger emellertid intryck av att regeringsbeslutet endast är en formalitet och att frågan om vilka områden som de svenska samebyarna ska avstå från redan är avgjord genom konventionen och lagen.

En sådan tillämpning strider mot 12 kap. 3 § regeringsformen. Det korrekta sättet att hantera frågan är att regeringen för varje område tar ställning till om det krävs att samebyn avstår från renskötselrätten för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse (2 kap. 15 § regeringsformen). Det följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer att alla berörda samebyar ska få tillfälle att yttra sig i förfarandet inför regeringen.

Utredarens övriga förslag föranleder inga kommentarer från min sida.

Lars Lindström

Lena Lindbäck
föredragande

I beredningen av ärendet har byråchefen Charlotte Håkansson deltagit.